

LA TRIBUNA

Com ens en sortirem?

On som i cap on anem. Aquesta és la qüestió

JAUME

BARTUMEU
CASSANY

Excap de Govern

L'actuació dels responsables polítics del país els darrers mesos és el símptoma d'una manera de fer política des de la intuïció i des del desconeixement dels problemes.

Els polítics no haurien de viure tan pendents de les enquestes, les xarxes socials o les tertúlies. I no haurien de parlar del que no saben, que per això tenen –i paguen– assessors i experts que poden oferir-los respostes més o menys ajustades a les qüestions que es plantegen.

Governar no és només llegir discursos, aprovar lleis i firmar decrets.

És també comprovar que les disposicions es compleixin en interès general.

El Govern Esport ha entrat fa temps en l'arriscat hàbit de voler legislar sobre tots els nostres actes i ens agafa cansats de tantes regles canviant que arriben a confondre la ciutadania, que ja no sap què es pot o no es pot fer.

Però tant control per la pandèmia –que hem acceptat de bon grat– i tanta comunicació cloroform no ens farà perdre de vista que el descens en la despesa en sanitat pública va començar amb Demòcrates per Andorra pels volts del 2012. Des d'aleshores tot han estat martingales incapaces de recuperar el temps i la qualitat perduts. I no podem calcular aquí la inversió necessària que es va deixar de fer.

Per bé que sempre és arriscat establir relacions directes entre aquelles decisions i els efectes de gestió de la pandèmia, no seria sobrer escoltar algun balanç crític sobre el que va passar i com hem arribat fins aquí. I escoltar els professionals que han estat i segueixen estant a primera línia.

La crisi sanitària –gravíssima i molt dura per a tantes i tantes persones afectades– ens aboca a una crisi econòmica sense prece-

dents. Cal que en siguem conscients.

No hi ha dicotomia entre salut i economia. Cal salvar les dues coses. Si posem l'èmfasi únicament en les mesures sanitàries, podríem provocar una ruptura insuperable del teixit productiu amb més dolor, més atur i, també, amb el col·lapse del sistema sanitari per manca de recursos fiscals. Si posem l'èmfasi només en l'economia, podríem facilitar la prolongació de la pandèmia en nous rebrotos que acabarien provocant el col·lapse sanitari i social.

Com ens en sortirem és una pregunta que molta gent es planteja en aquests moments. Perquè, per molts PowerPoint que presentin els adeptes de la comunicació cloroform, es veu prou clar que la situació no és bona.

El postcovid-19 se'ns presenta ple d'incerteses; molts models i valors de referència han entrat en crisi. Tot plegat està en un procés de revisió que ningú sap gaire bé cap a on ens conduirà i, sobretot, com s'acabarà. Però, possiblement, l'escenari més preocupant i aquell que, en tot cas, condiciona en bona part tots els altres és el polític. On som i cap on anem. Aquesta és la qüestió.

Fa més d'un any, el 6 d'octubre del 2020, Kristalina Georgieva, directora general de l'FMI, va pronunciar un discurs a la London School of Economics, amb motiu del 125è aniversari d'aquella institució, en el qual va analitzar la llarga ascensió que caldria dur a terme per redreçar l'activitat econòmica després de la pandèmia.

Aquesta ascensió es farà, dissortadament, amb la caiguda de moltes empreses.

Arreu d'Europa, i també a Andorra, els governs han volgut salvar empreses que ja estaven molt malament abans del coronavirus. Mantenir artificialment empreses, els recursos de les quals no arriben per retornar el deute que tenen ni fer front als interessos dels seus préstecs és un gran disbarat.

Els recursos del Govern s'haurien –i s'hauran– de dirigir a impulsar la reconstrucció i a crear un model econòmic més productiu que l'actual.

Una cosa és que s'ajudi empreses que tenen un problema de liquiditat derivada del tancament de sectors com el turisme, els viatges, el lleure o l'hostaleria. Però hi ha empreses que, clar i català, no són viables i se les està mantenint de forma artificial per interessos polítics.

No és una qüestió menor. Hi ha empreses que no generen recursos ni per pagar els proveïdors.

Per evitar l'augment de la desocupació l'executiu ha anat aplicant instruments de respiració assistida, com ara la supressió temporal dels contractes de treball o la reducció de la jornada laboral. També els préstecs avalats pel Govern.

Aquestes mesures tenen sentit en empreses viables que pateixen una conjuntura difícil derivada de la frenada sobtada de la seva activitat. El problema és que s'ha fet un aiguabarreig entre les que són viables i les que ja no ho eren abans de la pandèmia.

Impedir que sigui el mercat el

que depuri les empreses que no són rendibles és un greu error ja que acabaran contaminant tota l'economia.

L'estratègia del pedaç, ajudes aquí i allà, evitant que el mercat faci el seu camí és una mala política.

El que és evident és que, per tal d'afrontar tots els problemes que ens venen al damunt, seria necessari considerar els riscos que tenim al davant i sumar-se a un esforç col·lectiu de reconstrucció econòmica i social, buscant les millors i més àmplies aliances possibles.

La pregunta que cal fer és: serien possibles pactes de llarga durada sobre aspectes fonamentals del disseny del món econòmic i social?

En aquests mesos de crisis tan serioses Andorra necessita dirigents polítics que no escombrin cap al seu partit, presentant un pressupost pel 2022 que només té per horitzó les eleccions del 2023. Al país li caldria que tinguin visió a mitjà i a llarg termini i que defensin interessos comuns.

Hi ha molt passat acumulat, amb moltes intrigues, però no es veu un horitzó solvent per encarar les conseqüències econòmiques de la pandèmia, la pobresa, la desocupació i l'empobriment moral del país. El poder –la voluntat de mantenir-lo peti qui peti– no ho pot justificar tot. I tampoc es pot jugar amb la bona fe de la ciutadania.

El desafiament, el repte, al qual el país ha de fer front necessita, exigeix, una resposta unida, única, extrema i ambiciosa per preservar el nostre sistema econòmic i social. Per protegir la ciutadania.

Caldria, però, que la proposta fos presentada transparentment i amb un marge suficient d'ajust perquè s'arribi a un final positiu. Difícil, però tan necessari que no es pot no intentar-ho.

S'ha de convertir en impossible dir que no. Impossible no proposar-ho. Impossible negar-s'hi.

Aquest és el repte amb el qual començarem l'any.